

Po co debatować? | materiał pomocniczy

Zmowa Obywatelska o szacunek w dialogu (www.zmowaobywatelska.pl) powstała w 2010 r. jako nieformalna i spontaniczna inicjatywa. W swojej deklaracji napisała: „Dyskusja sprzyja budowaniu dobra wspólnego wtedy, gdy jej celem jest rozwiązywanie problemów społecznych, a dialog o sprawach publicznych odbywa się z poszanowaniem różnic co do wartości, celów, światopoglądów. Wobec dramatycznej degradacji debaty publicznej w Polsce, opowiadamy się za dialogiem, w którym nienaruszone pozostają godność, poczucie wartości i reputacja każdej ze stron. [...] Chcemy mieć udział w zmianie języka debaty publicznej, upowszechnić dobre praktyki merytorycznej dyskusji i cywilizowane sposoby radzenia sobie z konfliktem.”

Sprawdzonym przepisem na dyskutowanie merytoryczne i bez agresji jest debata oksfordzka. To jedna z najbardziej sformalizowanych form dyskusji. Role uczestników debaty (mówców, ekspertów, publiczności), czas i kolejność ich wypowiedzi, a nawet zajmowane przez nich miejsca, są szczegółowo określone. Debacie przewodniczy marszałek, któremu pomagają sekretarze. Debatuje się za lub przeciw jednoznacznej tezie – może nią być najbardziej sporna kwestia wybranego tematu. Dwa zespoły, każdy złożony z 3 mówców i 3 doradców, analizują argumenty „za” i „przeciw”. Bardzo ważna jest kultura wystąpień i stosowanie się do kodeksu dyskutanta. Debata oksfordzka przebiega w obecności i przy udziale publiczności, która ocenia argumenty.

Stosowanie się do zasad debaty oksfordzkiej sprawia, że:

- mówi się o faktach, kontrolując emocje;
- rozpatrywane są różne aspekty omawianego problemu, bez względu na osobiste przekonania;
- liczy się waga argumentów (fakty, nie stereotypy czy plotki);
- każdy ma szansę wypowiedzieć się i zostać wysłuchanym.

Uwaga: źle przygotowana lub przeprowadzona debata może zmienić się w walkę tylko o to, żeby wygrać. **A w debacie nie ma przegranych.** Kluczowe jest właściwe przygotowanie się do dyskusji tak, aby rozumieć, na czym polega zadanie osób debatujących i po co się debatuje – aby wnikliwie przeanalizować wybrany problem, poznać różne fakty i poglądy.

Do dyspozycji macie **materiały pomocnicze „Przepis na debatę”, „Przebieg debaty” i „Przykładowy kodeks uczestnika debaty”.**

Materiał przygotowany na podstawie:

Katarzyna Sacha, Magdalena Shaw, „Przepis na debatę”, w: „Oranżeria Naukowa”, Projekt Scicafé [dostęp: 29 marca 2013 r.], dostępny w internecie: <http://pl.scribd.com/doc/108953319/Oran%C5%BCeria-Naukowa>, licencja CC BY 3.0.